

Milli mətbuatımız— “Əkinçi”nin 140 illik yubileyi yaxınlaşır

1842-ci ildə Zərdabda ziyalı bəy ailəsində doğulan bu şəxs fitri istedadı ilə öz dövrünün həmyaşdlarından fərqlənirdi. Elə buna görə o orta təhsilini həmin dövrdə Azərbaycan elminin beşiyi olan Şamaxıda almış, Tiflisdə davam etdirmiş, Moskva universitetini də uğurla bitirmişdir. İctimai və mədəni elmin naminə millət yolunda, vətən uğurunda mübarizəyə başlamışdı. O, millətin xoş gələcəyi naminə, xalq işi uğurunda çoxşaxəli fədakar fəaliyyəti ilə hər kəsin sevimlisinə çevrilmişdi. Bir sözlə bütün çətinliklərə baxmayaraq xalqa fayda verə biləcək hər bir işi öhdəsinə götürmüşdü. Bu şəxs Məlikovlar ailəsinin ovladı Həsən bəy Zərdabi idi.

Maarifçilik məsləki, apardığı mübarizə əzmi xalqa məhəbbət, millətə doğru yol göstərmək, doğru söz söyləmək Həsən bəy Zərdabi məsləkinin əsası idi. O, bu əməlləri ilə düşmənin düşmənliliyini, dostun doğruluğunu, doğru yolun əbədiyyən olmasını sübuta yetirmək istədi və bunu bacardı da. O, əməkçi xalqa, onun tarixinə, mənafeyinə, tərəqqisinə, azadlıq mübarizəsinə xidmətin tərəfdarı idi. Xalq zülmətdən işığa çıxaran, milli oyanışa təkan verən “ideyaları öldürmək olmaz” şüarları ilə səsi yüksəklərə ucalan Həsən bəy Zərdabi Azərbaycan Milli Mətbuatının əsasını qoydu. 1875-ci ildə maarifçi demokrat, jurnalist, görkəmli ziyalı Həsən bəy Zərdabi nəşr et-

dirdiyi “Əkinçi” qəzeti ilə milli mətbuatımızın banisi oldu.

Azərbaycan milli mətbuatı hər zaman xalqımızın maariflənməsində, irəliyə doğru can atmasında, uşaqları təhsilə cəlb etməsində mühüm rol oynadı. Cəmi 56 nömrəsi işıq üzünə gələn “Əkinçi” qəzeti Azərbaycan milli dircəlik tarixində özünəməxsus yer tutdu. Həsən bəy Zərdabi xalqımıza təmənnaş xidmət edərək xalqı qəflət yuxusundan oyatdı, inkişaf yoluna çıxarmaq üçün misilsiz xidmətlər göstərdi. İlk xeyriyyə cəmiyyətini qurdu. Milli teatr və mətbuatın əsasını qoydu, millətin övladları üçün məktəblər yaratdı, bir sözlə xalqı işıqlı gələcəyə doğru səslədi. Onun fədakar əməyinin, ağır zəhmətinin dəyərini bilən Əli bəy Hüseynzadə Həsən bəy Zərdabının ünvanına demişdir: «Gözəl pedaqoq Azərbaycan dövrü mətbuatının bünövrəsini qoymaqla Azərbaycan xalqının mədəniyyətində töhvələr verdi, 1875-ci il 22 iyul tarixini əbədləşdirdi». Həqiqətən Qızıl həflərlə mədəni tariximizə həkk olunan bu əlamətdar gün xalqımızın ictimai-siyasi həyatında böyük rol oynadı. XIX əsr Azərbaycan ictimai-siyasi həyatın aynası olan “Əkinçi” xalqın inam, güvənc yeri, bu günümüzün maddi və mədəni sərvəti oldu. Böyük alim, pedaqoq, jurnalist, ictimai xadim kimi hər zaman xalqın, vətənin mənafeyini müdafiə edərək azadlıq ideyalarını yaymağa, yaşatmağa

başladı. Mədəniyyətə böyük ehtiram, realist ədəbiyyatın inkişafına, ana dilinin saflığı və zənginləşməsi uğurunda mübarizə “Əkinçi”nin əsas ideyası idi. Ana dilində ilk qəzet olan “Əkinçi” xalqı cəhaletdən, qaranlıqlardan sabaha doğru aparırdı.

“Əkinçi” dünya xəbərləri ilə bərabər bölgə xəbərlərini də işıqlandırır. Hətta, Qəbələnin adı da tarixə qovuşmuşdur. Bölgə xəbərləri içərisində Qəbələdən olan xəbərlər də “Əkinçi” qəzetində dərc olunmuşdu.

“Əkinçi” XIX əsr Azərbaycan ictimai fikri mətbuatı ədəbiyyat və ana dilinin, təbiətşünaslığın elmi sirlərini təbliğ edirdi. Həyatda yenilik iqtisadiyyatda, mədəniyyətdə inkişaf bir sözlə hər sahədə tərəqqi, təzələnmə ideyaları ilə fəaliyyət göstərən “Əkinçi” əməksevər kəndlinin təsərrüfat qayğılarını da daim diqqətdə saxlamışdır. Milli əhəmiyyəti olan mübarizə ideyalarını təbliğ edən, xalqı tərəqqiyə səsləyən “Əkinçi” hərtərəfli mövzu qaynağı ilə zəngin idi.

“Əkinçi” eyni zamanda üstüörtülü şəkildə dövrünün eybəcərliklərini də əks etdirirdi. Hümanizm, realizm bədii xalq dilinin zənginliklərinin xalqa çatdırılmasında “Əkinçi” qəzeti həm də bir nümunəvi vasitə idi. Daim xalqın içərisində olan, millətin nəyə qadir olduğunu çox yaxşı bilən Həsən bəy Zərdabi Azərbaycan xalqının xoş gələcəyi naminə qətiyyətli addımlar atdı. Belə bir

xalqın inkişafını, tərəqqisini o zaman həzm edə bilməyən düşmən qüvvələr “Əkinçi” qəzetinin bağlanması hər vasitə ilə çalışırdılar. “Əkinçi” 1875-ci il 22 iyuldan 1877-ci ilin 29 sentyabrına qədər fəaliyyət göstərsə də xalqı qəflətdən ayıltı. Deməli “Əkinçi” iki ildə çox işlər gördü.

Təlim, tərbiyyə, təhsil məsələləri “Əkinçi” də xüsusi yer tuturdu. Çünki Həsən bəy Zərdabi çox yaxşı bilirdi ki, xalqa yalnız və yalnız maariflənmək, elmlərdən xəbərdar olmaq vacibdir. Ona görə ki, elmi xalq heç vaxt əzilməz, haqqını tələb edər, əsarətdə olmasını, hər hansı dövlətin müstəmləkəsi kimi yaşamasını, var olmasını istəməz. Həsən bəy Zərdabi bütün çətinlikləri dəf edərək vətənə, xalqa bəslədiyi məhəbbət onu daha da mübariz edir, gücünə güc qatırdı. Bu gün buna görədir ki, neçə-neçə illər keçməsinə baxmayaraq Həsən bəy Zərdabının xeyirxah əməlləri bu gün tariximizdə iftixarla anılır.

Xalqımızın tarixində özünəməxsus yer tutan, ictimai həyatın aynası olan “Əkinçi” qəzetinin tam mətni 1979-cu ildə Azərbaycan dövlət nəşriyyatında çap olunmuşdur. Bu gün milli mətbuatımızın ilk qaranquşu kimi XIX əsr Azərbaycan ictimai-siyasi həyatında mühüm rol oynayan “Əkinçi” qəzetinin adı tarixə qovuşmuşdur. Həsən bəy Zərdabi isə bu əməli ilə Azərbaycan ədəbi mühitində əbədiyaşarlılıq qazandı, mədəni, mədəni sərvətlər xəzinəmizə qiymətli töhfə verdi.

Azərbaycan milli mətbuatının 140 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında respublikamızın Prezidenti İlham Əliyev xüsusi sərəncam imzalamışdır. Sərəncama əsasən 2015-ci ildə respublikamızda milli mətbuatın 140 illik yubileyi geniş şəkildə qeyd edilməlidir. Artıq Azərbaycanda 22 iyul tarixinin Milli mətbuat günü “kimi qeyd olunması bir ənənəyə

çevrilib. Təntənə ilə qeyd olunan bu günün əsasını əbədiyaşar, ümummilli liderimiz Heydər Əliyev qoymuşdur. 2000-ci ildə milli mətbuatımızın 125 illiyinin keçirilməsi haqqında fərman imzalamaqla Azərbaycanın əlamətdar günlər təqviminə yeni bir peşə bayramını əlavə etdi.

Milli-mənəvi sərvətlərimizi qoruyan, gələcək nəsillər üçün ərməğan edən Qəbələ Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi tariximizin hər səhifəsini yaşatmaqla, təbliğ etməklə bərabər onları göz bəbəyi tək qoruyur, sabahımız üçün xəzinə kimi saxlayır. Zəngin eksponatlara malik muzeyimizin daimi sərgisində Həsən bəy Zərdabının 1875-ci il 27 mart tarixində “Əkinçi” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər üçün “Elanname”si qorunub saxlanılır. Muzeydə qonaq olan şəxslər 1875-ci ilin orijinal nümunəsi olan bu tarixi sənədi ilk dəfə Qəbələ muzeyində gördüklərini qeyd edirlər. Həmin dövrün canlı şahidi, milli-mənəvi sərvətimiz olan bu sənədin indi çox böyük dəyəri vardır.

Muzeyin direktoru Xalis Məmmədov bu qiymətli sənədi 1980-ci illər ərzində əldə etmişdi.

Bu gün Azərbaycanda jurnalist adını daşıyan hər bir qələm sahibinə bu peşə bayramından xüsusi pay düşür. Fəaliyyət göstərən bütün jurnalistləri qarşıdakı peşə bayramı münasibəti ilə Qəbələ Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinin kollektivi adından təbrik edirik. Xüsusən də Qəbələ rayon qəzeti redaksiyasının jurnalist kollektivinə və texniki heyətinə səmimi qəlbədən xoş arzularımızı bildiririk. Qoy onların gözlərindən nur, qollarından qüvvət, düşüncədən beyinlərindən zəka əskik olmasın!

İlhamə SEYİDOVA,
rayon tarix-diyarşünaslıq muzeyinin kiçik elmi işçisi.

Turizm və Otelçilik üzrə peşə tədris mərkəzində dövlət buraxılış imtahanları başa çatmışdır

Qəbələ Turizm və Otelçilik üzrə Peşə Tədris Mərkəzində 2014—2015-ci tədris ili ilə bağlı Dövlət buraxılış imtahanları başa çatdı. Tədris mərkəzini bu il 8 qrup üzrə—aşpaz, qəndəç, şirniyyatçı ofisiant, barmen, bufetçi, turizm agenti, kompüter operatoru, əməliyyatçı mühasib peşələri üzrə 160 nəfər bitirmişdir. Onlardan 2 qrupu—aşpaz və əməliyyatçı mühasib qrupları üzrə yeni

38 nəfəri ödənişli əsaslarla, qalanı isə dövlət hesabına təhsil almışdır.

Qeyd etmək lazımdır ki, şagirdlər Dövlət buraxılış imtahanlarından qabaq rayonda fəaliyyət göstərən beşulduz otellərdə və istirahət mərkəzlərində istehsalat təcrübəsi keçmişlər.

Mərkəzdə Dövlət buraxılış imtahanlarına hərtərəfli hazırlıq aparılmış, hər bir qrupun uğurlu və şəffaf imtahan verməsi üçün şərait təmin edilmişdir. Müxtəlif qruplar üzrə iyu-

nun 18-də başlayan imtahanlar 25-də başa çatmışdır. Dövlət imtahan komissiyasının sədri təyin olunmuş «Qafqaz Riverside Oteli»nin icrası meneceri Atilla Çetinbaş bütün qruplar üzrə imtahanlarda iştirak etmiş, şagirdlərin qazandıqları bilik, bacarıq və vərdislərinin yüksək keyfiyyətindən razı qalmışdır.

Məktəbi uğurla bitirən şagirdlərə iyun ayının 13-də aldıqları peşələr üzrə diplomlar təqdim ediləcəkdir. Onların eksəriyyəti Qəbələdə fəaliyyət göstərən otellərdə və istirahət mərkəzlərində mövsümü və daimi işlə təmin olunacaqlar.

Nadir ATAKİŞİYEV.